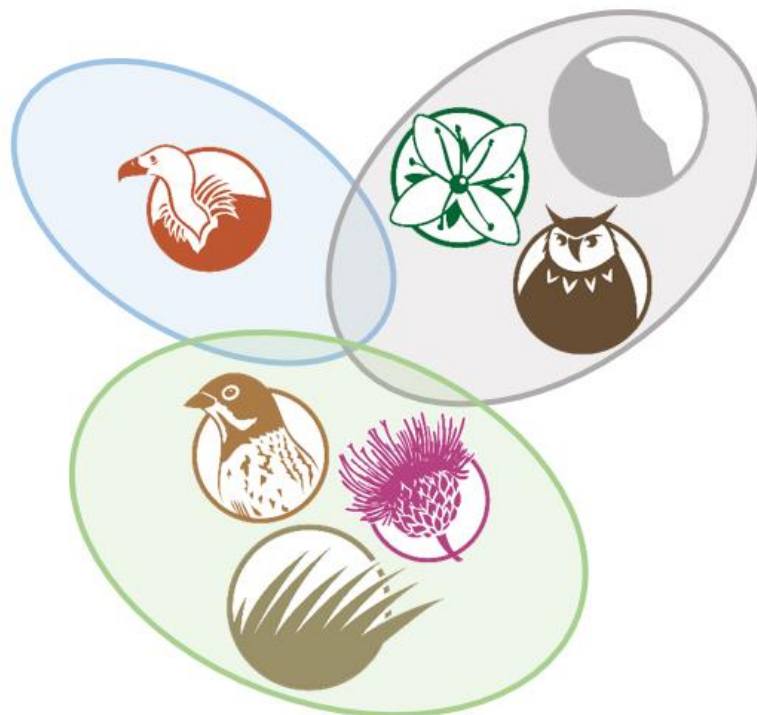

LIKE

Living
on the
Karst
Edge

Izobraževalni program

NARAVA 2000

Ekipa avtorjev:

dr. Ana Barešić, Naravoslovni muzej Reka, kustosinja botaničarka (idejni koncept in vsebina)

Anita Hodak, prof. umetnosti, Naravoslovni muzej Reka, muzejska pedagoginja

dr. Željka Modrić Surina, Naravoslovni muzej Reka, višja kustosinja botaničarka, direktorica

Strokovni sodelavci:

dr. Matej Varga, mag. ing. geod. et geoinf. (območje Natura 2000)

dr. Primož Kmecl, Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS)

(vrtni strnad)

Slavko Brana, dipl. ing. šum., JU Natura Histrica (raznolistna mačina)

Luka Meštrović, mag.geogr., JU Natura Histrica (suha kraška travišča)

dr. Boštjan Surina, izr. prof., kustos botanik, Naravoslovni muzej Reka

(Tommasinijeva popkoresa)

Tomaz Mihelič, Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS)

(velika uharica)

Vedran Lucić, dipl. ing. biologije, združenje BIOM (beloglavi orel)

To gradivo je nastalo s finančno podporo Evropske unije, v okviru projekta »LIKE - *Living on the Karst Edge*«, ki se izvaja v sklopu programa sodelovanja INTERREG V-A Slovenija-Hrvaška 2014-2020.

Za vsebino je odgovorna izključno ekipa avtorjev in strokovna ekipa. Vsebina ne predstavlja uradnega stališča Evropske unije.

dr. Ana Barešić

Bodi zaščitnik narave 2 (človeška dejavnost) – zakaj je narava ogrožena? (5. delavnica)

Osnovna tema:

Ogrožanje narave zaradi človeških dejavnosti.

Človeška dejavnost včasih na naravo in okolje deluje pogubno. Prav zato obstajajo različni predpisi in pravila obnašanja v naravi, katerih cilj je ohraniti naravo in zmanjšati škodljive vplive človeških dejavnosti. Pred delavnico natančneje pojasni njihovo vlogo in način obnašanja v naravi z namenom njene zaščite.

Ključne informacije za prenos:

- ✓ Naravo moramo varovati, brez nje človek ne more obstati

Predstavitev teme:

Vprašanja za pogovor/debato (primer! – vprašanja vedno prilagodimo situaciji in skupini!):

- ? Kako bi opisali, kaj je narava? Zakaj je pomembno naravo, rastline in živali zaščititi?
- ? Na katere vse načine ščitimo naravo, rastline in živali? Kako jih vi ščitite?

Potek delavnice (priporočilo):

Predšolski otroci (od 3 do 6 let) in otroci s posebnimi potrebami (skupno trajanje 45 do 60 minut):

Aktivnost	Kratek opis:	Okvirno trajanje (priporočilo):
Spoznavanje	Delavnica se začne s spoznavanjem, med katerim se predstavijo vsi udeleženci. Vsi dobijo kartice z imeni, ki si jih s pomočjo vodje pritrdijo na oblačila. Pri predstavljanju odgovorijo tudi na vprašanje, katera je njihova najljubša rastlina, žival ali mesto v naravi.	10 minut
Predstavitev teme (predstavitev in vprašanja za pogovor in debato)	Vodja nato predstavi temo (naslov in kratka vsebina) in začne pogovor z udeleženci, da bi ocenil njihov nivo znanja in nadaljnji potek delavnice. Trajanje tega dela je odvisno od skupine. Nato prek predstavitev in pogovora globlje predstavlja temo. <i>Vprašanja za pogovor/debato</i> (zgoraj).	10-15 minut
Igra (igra spomina)	Udeleženci bodo igrali spomin s sličicami, povezanimi s človeško dejavnostjo in mrežo NATURA 2000 ter ostalimi območji varstva.	15-25 minut
Ocena	Kratek pogovor o delavnici, povratne informacije udeležencev in na koncu pospravljanje prostora in uporabljenih predmetov.	10 minut
Skupno trajanje:		45-60 minut

Osnovnošolski otroci (1.-4. razred) (skupno trajanje do 90 minut):

Aktivnost	Kratek opis:	Okvirno trajanje (priporočilo):
Spoznavanje	Delavnica se začne s spoznavanjem, med katerim se predstavijo vsi udeleženci, razdelijo se jim kartice, na katere napišejo svoje ime in jih pritrdijo na oblačila.	10 minut
Predstavitev teme (predstavitev in vprašanja za pogovor in debato)	Vodja nato predstavi temo (naslov in kratka vsebina) in začne pogovor z udeleženci, da bi ocenil njihov nivo znanja in nadaljnji potek delavnice. Trajanje tega dela je odvisno od skupine. Nato prek predstavitve in pogovora globlje predstavlja temo. <i>Vprašanja za pogovor/debato</i> (zgoraj).	15-25 minut
Igra (tabla) <i>„Človek, ne pohodi me!“</i>	Udeleženci bodo igrali priložnostno igro s pojmi in vrstami, povezanimi s projektnim območjem in problematiko. Cilj je čim hitreje priti na cilj.	35-45 minut
Ocena	Končni komentarji in zaključek delavnice, kratek pogovor o delavnici, povratne informacije udeležencev in na koncu pospravljanje prostora in uporabljenih predmetov.	10 minut
Skupno trajanje:		70-90 minut

Osnovnošolski otroci (5.-8. razred) (skupno trajanje do 90 minut):

Aktivnost	Kratek opis:	Okvirno trajanje (priporočilo):
Spoznavanje	Delavnica se začne s spoznavanjem, med katerim se predstavijo vsi udeleženci, razdelijo se jim kartice, na katere napišejo svoje ime in jih pritrdijo na oblačila.	10 minut
Predstavitev teme (predstavitev in vprašanja za pogovor in debato)	Vodja nato predstavi temo (naslov in kratka vsebina) in začne pogovor z udeleženci, da bi ocenil njihov nivo znanja in nadaljnji potek delavnice. Trajanje tega dela je odvisno od skupine. Nato prek predstavitve in pogovora globlje predstavlja temo. <i>Vprašanja za pogovor/debato</i> (zgoraj).	20-30 minut
Igra (hotel) <i>„Tudi žuželke potrebujejo hotel!“</i>	Udeleženci bodo izdelali hotel za žuželke po navodilih in s pomočjo vodje.	35-40 minut
Ocena	Končni komentarji in zaključek delavnice, kratek pogovor o delavnici, povratne informacije udeležencev in na koncu pospravljanje prostora in uporabljenih predmetov.	10 minut
Skupno trajanje:		75-90 minut

Opis iger/aktivnosti:

1. „Tudi žuželke potrebujejo hotel!“

Žuželke so eden najpomembnejših dejavnikov pri ohranitvi naravnega ravnovesja na travnikih, v gozdovih, na poljih in naših vrtovih. Rastlinam pomagajo pri oprasevanju in razvoju plodov ter so hkrati tudi hrana za ptice. Pozimi se zaradi preživetja skrijejo v skrivališča, zato jim bomo zgradili hotel, v katerem bodo mirno preživele svojo zimo. Potrebujemo samo malo spretnosti in nekaj materiala in pripomočkov, v zameno pa bomo dobili veliko lepši in bogatejši vrt (ter ekosistem, v katerem živimo). S to potezo bomo povečali tudi število žuželk na našem vrtu ali v drugem habitatu, kjer bomo postavili hotel, sebi pa omogočili lažje spoznavanje teh čudežnih bitij.

Na kratko: Narediti majhen hotel za žuželke, ki ga bodo lahko udeleženci vzeli s sabo in postavili na primerna mesta v svojem okolju.

Pojmi: oprasevanje, žuželke, samotarske čebele

Material: bambusove palice z različnim premerom, vrvica, lesena škatla, lesene deščice, opeke z luknjami, lesene treske, veje z različnim premerom, sveder z različnim premerom (ali vrtni stroj), kladivo, žebli

Izvedba:

S pomočjo odraslih izdelajte enostavno polico s streho, v katero boste nato dodali posamezne razdelke. Z ročnim svedrom (ali električnim vrtnim strojem, ki ga naj uporabi vodja) naredite luknje z različnim premerom na pripravljenih vejah. Bambusove palice povežite z vrvjo v svežnje različnih premerov. V vsakem svežnju uporabite bambusove palice različnih premerov. Pripravljene veje in razdelke iz bambusovih vej zložite na polico in dodatno učvrstite. Hotel pustite na miru kakšen teden ali dva, nato pa opazujte, koliko žuželk se je vanj naselilo in kam.

Primeri različnih hotelov za žuželke (fotografije prenesene s spleta).

2. „Človek, ne pohodi me!“

Človeška dejavnost včasih na naravo in okolje deluje pogubno, zato obstajajo pravila in predpisi obnašanja v naravi, katerih namen je ohranitev in zmanjšanje človekovega vpliva nanjo. Prek te igre bomo lažje osvojili določena pravila, potrebna za zaščito vrst na območju kraškega roba, in natančneje izvedeli, kaj jih pravzaprav ogroža. Hkrati se bomo naučili, kako se obnašati v naravi, da bi jo zaščitili. Preizkusimo se v igri in pazimo, da koga ne pohodimo!

Na kratko: Igra s kockami in polji, v kateri imajo različna polja različen pomen, vsa pa so povezana z varstvom narave.

Pojmi: varstvo narave

Material: plošča z igro, figurice za igro, kocke za igro

Izvedba: Igra se z metanjem kocke in premikanjem kock po plošči glede na število pik na kocki. Narediti moraš to, kar določajo navodila na polju, na katerem pristaneš. Zmagovalec je tisti, ki prvi prispe na cilj. Med premikanjem lahko udeleženci pozitivno ali negativno vplivajo na naravo in se glede na to pomaknejo za dodatna polja naprej ali nazaj (odvisno od vpliva). Pravila so priložena igri.

Končna beseda

Spoštovani uporabniki,

upamo, da vam bo ta izobraževalni program pomagal oblikovati delavnice ali dejavnosti, povezane z varstvom narave, in da se boste lahko učili in spoznali vrste, ki so bile raziskane v okviru projekta LIKE. Zamišljeno je kot izhodišče, kjer lahko dobite osnovna spoznanja o teh vrstah, težavah s katerimi se srečujemo pri varovanju njih, kot tudi o habitatih, ki jih naseljujejo, daje pa nam tudi vpogled v to kako jim pomagati. Upamo, da bo vam izhodišče za razvoj lastnih izobraževalnih dejavnosti in prenos teh spoznanj na prihodnje generacije. Če imate kakršna koli dodatna vprašanja ali komentarje glede samega programa, jih prosim pošljite na ana.baresic@gmail.com.

Vso srečo z delavnicami!